

Bókaútgáva

William Smith

DØMDUR TIL HELVITIS HVØRJA VIKU

Í nýggju skaldsøguni *Hinumegin garðin* lýsir rithøvundurin William Smith barnaárin í Vági í 1950unum, har serliga sunnudagsskúlalærarin ger lívið hjá smádronginum til ein ævigan bardaga at sleppa undan fortapils

DORIT HANSEN

Í einum mikrosamfelagið sum tí føroyska hava vit lindi til at feia tað keðiliga undir gólvteppi, vit fjala tragediur og ræðuleikar, tí tað kann hava so ógvusligar avleiðingar at heingja skitnu klæðini út í almenna rúmið.

Tað sigur William Smith, sum hevur skrivað eina stutta, sjálvævigsøguliga skaldsøgu, *Hinumegin garðin*, har frásøgupersónurin er hann sjálvur sum lítill smádrongur.

– Bókin snýr seg um míni barnaár fyrst í 1950unum, men eg fór í gongd við at skriva bókina í indignation um nútíðina. Eg var óður um hartrópandi, fundamentalistiska kristindómin í Føroyum í dag.

Fyrstu barnaárin búði William Smith í Vági. Tá hann var átta ára gamal, flutti hann saman við mammuni og systkjunum til Tvøroyri, og sum ungur maður flutti hann til Danmarkar, har hann búði í góð 40 ár, áðrenn hann flutti heim aftur fyri fáum árum síðani.

– Eg gjørdist rættiliga skakkur, tá eg flutti heim. Eg trúði, at Føroyar

**Tað er vanda-
mikið, tá fólk for-
einkla verðina og
skapa ein veru-
leika, sum einki
hefur við vit og
skil at gera. Tá
fólk siga, at tey
hava tosað við
Jesus og billa
børnum inn, at
tey skulu gera
tað sama»**

høvdu broytt seg eins og onnur lond. At tað religiøsa hevði mist valdið. Men stóðan er hvaðna verri í dag.

Tað sum barnið hoyrir

Høvuðspallurin í bókini er sunnudagsskúlin í brøðrasamkomuni í Vági, har sunnudagsskúlalærarin hóttir børnini við helviti og ævigum eldi, um tey ikki taka ímóti Jesusi og venda syndini bakið. Lítli drongurin tekur alt, sum hann hoyrir, í álvara, men kennir ongantíð hesa heitu kensluna, sum tey siga mann skal kenna, tá mann verður frelstur.

– Tað er vandamikið, tá fólk foreinkla verðina og skapa ein veruleika, sum einki hevur við vit og skil at gera. Tá fólk siga, at tey hava tosað við Jesus og billa børnum inn, at tey skulu gera tað sama. Ella tá tey siga, at tú mást venda við og verða frelstur. Sovorði fingi vit trúttu niður í okkum hvørja viku.

Í skaldsøguni *Hinumegin garðin* hugsar fimm ára gamli drongurin so bókstaviliga, sum børn gera, tá tey eru í tí aldrinum. Og tá sunnudagsskúlalærarin sigur, at hann endar í helviti, um hann syndar, so tekur

hann tað sum sannleika og væntar at verða brendur í allar ævir. Hann roynir at skilja tað, sum sunnudagsskúlalærarin sigur og roynir at gera alt, sum tað krevst fyri at vera frelstur. Men tað er ikki so lætt.

Mann skal seta seg sjálván lágt, sigur sunnudagsskúlalærarin. Men tá drongurin setir seg á gólvið, háar lærarin hann. Mann skal vera eyðmjúkur, sigur sunnudagsskúlalærarin, men tað einasta mjúka drongurin kennir, er fressurin. Og nálaureyga roynir hann eisini at skilja. Hann hevur roynt at kroyst reyðmaðkar gjøgnum nálaureygad í stoppinaálíni hjá ommuni, men »maðkurin slapp ikki ígjøgnum. Hvussu skuldi so nakad menniskja sleppa ígjøgnum?»

Mann skal liva eitt dadelfrítt lív, sigur sunnudagsskúlalærarin, sigur sunnudagsskúlalærarin eisini. Men øll eta dadlur á jólum, og hjá mostrini lærir hann at biðja Faðir Vár og »gev okkum í dag dadlur upp á breyð». Og so eru tað illimaður og óndimaður, sum báðir eita Satan til eftirnavn. Og ikki at tala um allar fanarnar, sum arbeiða hjá teimum.

Framhald á næstu síðu

– Eg gjørdist rættiliga skakkur, tá eg flutti heim. Eg trúði, at Føroyar høvdu broytt seg eins og onnur lond. At tað religiøsa hevði mist valdið. Men stóðan er hvaðna verri í dag, sigur William Smith